

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видає Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня місяться в Українським Робітничим Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Редакція за оголошення не відповідає.

ОСТАННІЙ ЛЬВІВСЬКИЙ ПОГРОМ.

Коли ми пишемо "останній львівський погром", то це не значить, що він вже справді останній, що у Львові під Польщею вже більше погромів не буде. Ми говоримо про той "останній", що відбувся 3 червня ц.р., але що за ним придуть ще нові погроми, то про це ніякого сумніву бути не може. Доки у Львові пануватиме польська шпяхта, доки її вищі школи будуть розсадниками національної ворожнечі, доки ціла політика уряду Пiсудського буде спрямована на винищення національних меншостей, доти у Львові і в інших містах та селах під Польщею, головню на окупованих нею українських, білоруських, литовських та німецьких землях, відбуватимуться погроми, розстріли, катування в тюрмах, голодні заворушення, страйки.

Щойно-нашпівні європейські газети подають перші вістки про єврейський погром у Львові 3 червня, про який ми три тижні тому писали на основі коротенької телеграми газетарської агенції.

Черговий погром у Львові улаштувало польське шовіністичне студентство проти євреїв, але за одно повинувало воно вікна і в українських установах. За причину до погрому послужила виста, немаче-б то єврейські школяри кидали каміння в якусь католицьку реалітну процесю.

Кількасот студентів влаштували демонстрацію. Редакція єврейської газети "Хинія" повідомила поліцію про погроми настрої-демонстрантів й зажадала охорони ще за півтора години до того часу, як студенти почали й громити, але поліція прибула тоді, коли редакция й друкарня "Хинія" були вже розгромлені. Університетські хулігани розгромили шаковити друкарню: побили лайпштайни, ротаційну машину і ин. Потім погромщики вдалися до єврейської гімназії, яку також розгромили та розграбували єврейський студентський будинок. Всіх стрічених євреїв погромщики тяжко били.

На другий день поліція опанувала місто, арештуючи 30 погромщиків. На третій день відбувся знову студентський демонстрації, аєначе-б то під претекстом доплати звітності арештованих погромщиків, на ділі-ж для підбурювання до нових погромів. Демонстранти-погромщики несли плакати з написами: "Бий жида і українці в імя врятування Польщі". Яке-ж воно, оте гасло, рідне до царсько-російського: "Бей жидов, спасай Россию!"

Підучи попри українській кооперативі, погромщики вибили у нему вікна. Поліція так "тримала порядок", що демонстранти дві години ходили містом і били євреїв, яких здибали по дорозі.

Тому, що поліція арештувала 30 студентів-погромщиків, польські вищі школи у Львові проголосили страйк. Шовіністичне студентство створило страйковий комітет, який підкупе всі вищі школи і не впускає до них ні учнів, ні професорів. Професори львівського університету отверга солідаризуються із своїми вихованцями-погромщиками, а навіть самі вдалися до адвокатів, щоб боронити хуліганів. Цікаво, що адвокатська спілка що пропозицію професорів відкинула.

Варшавське студентство із солідарности до львівських погромщиків хотіло влаштувати демонстрацію у Варшаві, але уряд наказав поліції не допустити до погрому у Варшаві, бо це "попсеу" становить Польщу на конференції ради Ліги Націй в Мадриді в справі національних меншостей.

Коли в часі погрому єврейська делегация на чолі а послом Райхом звернулася до заступника львівського воєводи Годуховського, щоб захистив єврейське населення перед погромщиками, то він відповів, що це "не входить до його службових обовязків".

"Газета Варшавська" боронить погромщиків, а преса Пiсудського каже, що погром спровокували "вороги держави, які хотіли дискредитувати Польщу за кордоном".

На Радянській Україні, головню в Київ-вже зрокотилася хвиля протестів проти пайшового львівського погрому.

Такий то "рай" на окупованих польською шпяхтою українських землях і цей лад всіма силами боронять петлюрники.

ЗМІНА ФРОНТУ.

Як тільки став відомий вислід виборів у Великій Британії, почалася деяка зміна фронту не тільки в Англії, але й поза її кордонами у відношенні до Радянського Союзу. Хоч пророкування про те, що американський президент Гувер визнає Радянський Союз — не справдилися, то ділові, торговельні зносини Зауочених Держав з Радянським Союзом значно шпигнули вперед.

Передачуваючи упадок уряду Балдуїна, який розірвав дипломатичні й торговельні зносини з СРСР, Радянський Союз відвідала цього року велика англійська делегация промисловців. Немаче злякавшись, щоб англійці бува не перемовили Радянської владі та не забрали всіх замовлень, слідом за англійською відвідала Радянський Союз велика промислова делегация східної Прусії. А зараз німці почали навіть видавати в Москві свою газету, щоб інформувати Німеччину про положення СРСР.

Довгий час провадилася велика нафтова війна між радянською нафтою, а Роял Дач Компані, на чолі якої стоїть Детердінг. Радянська нафта війну виграла і Детердінг підписав угоду з радянським нафтовим синдикатом.

Щойно-нашпівні, як ми про це вже повідомляли, радянські представники підписали велику угоду з Фердом, як-також з "Дженерал Електрик Ко.". Зараз же вибирається до Радянського Союзу велика торговельна делегация із Зауочених Держав.

Телеграми з Англії доносять, що уряд МекДоналда не вдовзі відновить дипломатичні й торговельні зносини з Радянським Союзом. "Дейлі Гералд", орган партії праці, каже, що уряд МекДоналда раз визнав Радянський Союз, а зараз же мучає його лише про відновлення дипломатичних і торговельних зносин, які в найближчій часі розпочнуться.

Канадійська буржуазна преса також починає більше писати про Радянський Союз в угодовським тоні. Вінніпегська "Фрі Прес" почала мстити статті свого лондонського кореспондента, який недавно відвідав радянську країну й каже, що "зуби північного медведя" тепер багаті гостріші, як за часів царату, що треба занехати думку про упадок або повалення радянської владі, а краще треба з тою великою радянською країною жити в згоді.

Підводичи підсумки всім отим маневрам, московська "Правда", центральний орган ВКП(б) з 8 червня, пише:

"Збільшене зацікавлення до СРСР з боку капіталістичного світа почало зростати останніми часами, коли найзакаятшим ворогом Радянського Союзу стало ясно, що всі надії на "крах" радянського ладу й інші подібні "благотлупости" є жааюгодною ілюзією. Навпаки, ухвалений останнюю всесюзною конференцією і з'їздом рад північного соціалістичного будівництва повинен був переконатися цілий світ в тому, що ми не на словах, але на ділі здійснюємо будівництво з таким розмахом, якого не знає ні одна капіталістична країна".

Що-ж до визнання СРСР урядом МекДоналда, то "Правда" пише:

"Ми, розуміється, прекрасно здаємо собі звіт з того, що уряд МекДоналда, вступаючи в переговори з СРСР, буде так же само завязто обороняти інтереси Ситі (англійських капіталістів), як це робив би кожний буржуазний, "не-робітничий" уряд. Однак той стан, який створився в наслідок англійських виборів, говорить, що коли МекДоналд виконає свої перед-вборні обіцянки, то в англо-радянських відносинах відбується зрушення, яке введе з глухого кута той стан, що його створили твердолові".

Ми від себе ще хіба додамо, що здихаюча на варшавських, лугарештських та пражських смітках петлюрників заведе тепер ревними словами за Чемберлейном. З провалом політики Гікса-Чемберлейна провалилися останні надії догнаноючій петлюрщини на близький похід на Київ. Але не дивлячись на всі ці звороти та загравання капіталістів з Радянським Союзом, ми все-ж таки рах на завжди повинні згадати, що все це є вимушене й що капіталістичний світ ніколи не занепає, надії на повалення радянського ладу. Навіть переговорюючи в торгуючи з радянською країною, він тримає ножа за спиною. І дотю ножа працюючі повинні пильнувати, щоб у відповідну хвилю вирвати його з рук хижаків.

ЯК РАДЯНСЬКА ВЛАДА ЛІКВІДУЄ В СЕБЕ НЕПИСЬМЕННІСТЬ.

(Уривок промови народного комісаря освіти т. Скрипника на всеукраїнському з'їзді рад.)

За останні 7 років ліквідувало неписьменність у 2,800,000 осіб, в тому числі серед 1,060,000 жінок. За два останні роки ліквідували неписьменність 800,000 осіб. Процент неписьменних у нас зріс, порівнюючи з передвоєнним часом, перш-віною в місті було 42% неписьменних, в 1927 році вже мали в місті 70% неписьменних, а цього року маємо 74%.

На селі зростання ще більше. Перед війною було 15.5% неписьменних, в 1927 р. відсоток неписьменних піднісся до 50% (а нині ми маємо вже 53%). Щоб було зрозуміліше, я подаю деякі порівняльні цифри. По цілому Союзу "процент неписьменних до 1926 рік був 50.1%, по Україні 71%, в середньому, у Зауочених Державах Північної Америки 94%".

Ми бачимо, що Україна величезними кроками йде вперед. У нас в півтори рази більше неписьменних, ніж в середньому по цілому Союзу.

Але не треба захоплюватися низкими досягненнями. Ми, комуністи і пролетарі, завжди маємо перед собою те, що на-ми-ще не зроблено. *Який би великий процент у нас не був, ми не можемо забувати, що на Україні ще число неписьменних від 10 до 35 років дає величезну цифру — 5,425,000 та малописьменних є 3,285,000.

Чорною п'ямою неписьменність ще вкриває мапу України і нам доведеться зробити величезні зусилля, щоб ліквідувати цю прокляту спадщину віковичного панування ворожих сил.

П'ятирічний план ліквідації неписьменности не мімає ліквідувати в 1928—1929 році неписьменність серед 800,000 лю-

дей, в 1929—1930 році — 600,000, в 1930—1931 — 2 мільйони і далі 1931—1932 серед решти неписьменних. Відповідно до цього для охоплення малописьменних намічено провести роботу в цьому році серед 400,000-людей, і далі до 1,600,000, останній 1932—1933 рік наступної п'ятирічки.

Ліквідувати неписьменність протягом трьох років. Уряд нашої республіки, що затвердив у свій час цей план, перемагаючи тепер умови дальшого господарського розвитку нашої країни, визнає за кожен потрібне знову його переглянути і встановити, що розстрочення проведення ліквідації неписьменности на 5 років склалає небезпеку для цілого господарського розвитку нашої країни, не дає відповідних культурних умов, щоб виконати господарський розвиток країни і перебудову за намічені 5 років. Отже уряд визнає за кожен потрібне посылити темп ліквідації неписьменности. Здійснивши її не за 5 років, а найбільше за 3 роки, провадячи що року ліквідацію неписьменности не менше, як серед 2 мільйонів осіб.

Це визначає, так би мовити, перебудовання цілої нашої роботи в галузі ліквідації неписьменности. Старими шляхами апарату — бюрократичними її не можна виконати. Нині це завдання має провадити лише апарат Наркомосу. Цими шляхами ми такого величезного завдання здійснити не зможемо.

Лише тоді ми зможемо виконати завдання ліквідації неписьменности, коли всі робітничо-селянські організації, кооперативні, професійні, КНС,

КВД, сільради, це завдання ліквідації неписьменности приймуть як своє, як власне.

Коли ми за 3 роки не ліквідуємо неписьменність, то це підірве цілий господарський розвиток, це підірве господарського перебудовання країни. Ось чому перед нами стоїть завдання ліквідувати неписьменність не лише, як побажання досягти ліпшої і вищої культури, а як необхідна потреба, "продуктована життям".

Тому, коли тепер усі трудящі нашої республіки, як і цілого Союзу, своїм завданням поставили підтримати про-

ПЕРШИЙ З'їЗД УКРАЇНСЬКОГО КОМСОМОЛУ.

ДЕСЯТЬ РОКІВ ІСНУВАННЯ КСМУ.

До революції 1917 року окремого юнацького руху на Україні не було, і революційна молодь групувалася навколо партійних організацій. Юнацький рух починає широкорозвиватися після Лютневої революції 1917 року. З одного боку, його живили нелегальні до того часу соціал-демократичні гуртки робітничої молоді, а з другого боку — революційні гуртки шкільної молоді. Протягом 1917 року сформувалося політичне об'єднання юнацького руху, і керівництво перейшло до робітничої молоді.

Підчас громадянської війни юнацькі організації беруть активну участь у боротьбі за радянську владу. В травні 1918 року в Одесі відбувається перша широка конференція робітничої молоді України і Росії, що репрезентувала 5,000 членів. В осени того року організація остаточно сформувалася як комуністична і зв'язалася з компартією, що з нею вона працює весь час. Весну і літо 1919 року, в часі навали денкішчини й кулацьких повстань, організація провадить безупинні мобілізації своїх членів і загартується в бою.

26. липня 1919 року відбувся перший Всеукраїнський З'їзд Комуністичного Союзу Молоді України, що припав на той час, коли денкішій захопив Харків. З'їзд ухвалив об'єднатися з РКСМ, вибрав ЦК.

Нині український лєнінський комсомол є могутньою організацією молоді в містах і по селах, що об'єднує у своїх рядах сотки тисяч членів, а в цілому СРСР об'єднує два мільйони членів. Комсомол на Радянській Україні нині стоїть на передових позиціях соціалістичного й культурного будівництва.

КОГО ВОНА СПАСАЄ.

Про "Salvation Army", її генералів та про "штаб Господа бога на землі".

Багато є важних подій і чинників в житті теперішнього суспільства, на які ми не звертаємо майже ніякої уваги. І то не якібудь маленькі, а такі поважні! Але тому, що вони директно нас не дичають, ми проходимо мимо них. А воно й не добре. Ми до всего, що є в нашому житті, повинні цікавитися, всім воночки цікавитися.

Живучи в більших і менших канадійських містах, ми кожного вечера стрічаємося з гуртами дивацьких людей в уніформах, чобітків і жупок, що стоїть на розі вулиць і співають, грають, кричать, моляться, змагаї фарисействують. "Salvation Army" ("Армія спасення") — всі ми її знаємо, кожного дня бачимо, але не поставимо собі за труд приглянутися її роботі, розвідати, що то за "армія", звідки вона взялася, як вона організована, кому вона служить та кого спасає?

Може й ним разом не прийшлося-б нам про неї писати, коли-б не сталася подія, яка нас до цього спонукала.

Дня 16. червня 1929 р. в Лондоні вмер генерал Брамвелл Бутс, командир оцей "Salvation Army". Найновіша телеграма каже, що коли його в Лондоні хоронили, то сплинали цілий рух в місті. Як бачимо, то хоронили його наче Фомша, хоч генералство Бутса було "багато" відмінніше від Фомшового.

Щоб говорити про генералство Бутса — треба говорити про його армію, і навпаки. Тож ми почнемо про армію. "Salvation Army" — це релігійно-філантропічна організація, яка започаткувалася в Англії й поширилася по цілому світі. Буквально по цілому світі, хіба тільки із смертю ка-

піталістичного ладу в бувшій царській Росії — воїм там також вмерла. Це нам показує, що дій "штаб Господа бога", як вона себе називає, не може жити там, де при владі праціуючі. Ну, значить це така організація, розвиток якої залежить від капіталістичної системи.

В шестидесятих роках минулого століття Англії переживала велику економічну кризу. Промислові осередки не працювали, робітництво бідняло, голодувало, населенню грозило виродження. Англійська буржуазія божаєса за своє існування. Карл Маркс тоді сидів над томами книг, опрацюючи свої великі твори.

значить-Буте на 50-літ скорше дав жінкам рівноправність, як Балдуїн.

Не тільки влада побороувала армію Бутса, але й церква. Чому-ж бідна, злиденна маса об'єднувалася довкола Бутса? Не тільки тому, що була годна, що "армія", бодай на тамтому світі шде-обіцяла, але й тому, що воно пропалагану Бутса прибран в театральні форми: оркестри, співи, вигуки, барабани, машерування.

З часом і влада й церква побачили, що Бутс і його армія не тільки не страшні, але й корисні; що вони не тільки нікого не провадять до бунту, але, навпаки, втихомирюють, воюють в людей покору, страх, заміць боротьби проповідують молитву.

Влада, а головню буржуазія почали підтримувати Бутса в його роботі. Бутс зміну цего відношення зручній використав. Залюкуючи і упокорюючи бідняків, Бутс з другого боку почав лаяти буржуазію соціалізмам, почав казати, що коли буржуазія не дасть своїх жертв, то вимучений народ повстане й змете її з лиця землі.

В такому дусі він написав книжку. За короткий час її розійшлося 200,000 примірників — колюсална скількість, на тодішній час. В тій книжці, змалювавши норним фарбамі нудженне життя лондонських бідняків, він кликав, щоб скласти свої жертви на їх допомогу. І дійсно, за короткий час він зібрав півмільйона доларів.

Тоді-то Вільям Бутс почав господарити. Основуючи за ці гроші притони, бірки праці, асе кураційні офіси, шпиталі, різні колонії — він все це поставив по бізнесовому, на шерах, забезпечивши за собою більшість шерів банку, якого він також заклад під назвою своєї армії. Вільям Бутс зробив свого сина Брамвела начальником генерального штабу, а коли Вільям помер, його син по наслідству став генералом цілої армії, що поширилася по цілому світі.

Сестра Брамвела Бутса, Евангеліка, поїхала в Зауочені Держави й там почала організувати "Salvation Army", а зорганізувавши, не захотіла підкоритися братові, але проголосила себе генералом. Мало того, вона підняла клич за "демократизацію" армії, зажадала скасування наслідства. Тоді 8. січня 1929 року відбувся в Сондборі, коло Лондону з'їзд рижих "генералів" армії, які зажадали, щоб Бутс, зрештитував Бутс не хотів. Справа опинилася в суді. Почався скандал. Цілі сторінки преси залющені були ріжними опинями! Бутс не хотів признавати "демократію", але та таки вперлася й вибрала генерала Гікса президентом, а Брамвела Бутса усунула.

38 літ Брамвелл Бутс був начальником генерального "штабу Господа бога", 16 літ був повновладним диктатором все-світньої армії й таки на старість (йому було 73 роки) його владу повалили другі, бо надто смачний і ласий кусень зібрала та вже "спасенна армія" в центрі.

Що-ж та армія робить нині? І нині-воно лякає людей страшним судом, муками на тамтому світі, кричить на вулгах вулиць, співає, бе в барабан, грає на гармонію... "Йдіть до нас всі, багаті і бідні, бо ми штаб Господа бога, ми помагаємо дітям його... Покайтеся, поки не пізно, бо леко й муки його чекають вас".

Але в багаті, панські дільниці та армія із, своєю театральністю не піде. Зате де є робітничий мітинг, де лунає далка промова комуніста, там барабан салвейністична гуде. "Армія спасення". Вона тепер зі шкірні лізи, спасаючи капіталістичний світ визиску й насильства.

Волинський.